

Slutrappport Vintercyklist 2018/2019

Ett projekt inom Hållbart resande väst

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Region Halland

Innehåll

Bakgrund	4
Syfte.....	4
Mål Vintercyklist 2018/ 2019	4
Aktivitetsmål.....	4
Resultat.....	5
Beteendemål	5
Resultat.....	5
Effekt mål	5
Resultat.....	5
Målgrupp	5
Aktiviteter.....	6
Aktivitet 1. Projektstart (apr – sep).....	6
Aktivitet 2. Rekrytering av Vintercyklister (sep – nov).....	6
Aktivitet 3. Uppstartsmöten i kommunerna (dec)	6
Aktivitet 4. Vintercykling (1 dec – 31 mar).....	6
Aktivitet 5. Spridning (sep 2018 – mar 2019).....	6
Aktivitet 6. Projektledning (apr 2018 – apr 2019).....	6
Aktivitet 7. Utvärdering.....	6
Resultat.....	7
Antal deltagare:.....	7
Fördelning mellan kommunerna:.....	7
Rapportering från deltagare.....	7
Cyklade kilometer och antalet cykeldagar	8
Klimat effekt.....	8
Frågor med öppna svar	8
När du inte cyklade, vilken var den vanligaste anledningen?	8
Har du några synpunkter på vinterväghållning eller annat som påverkar din cykling?	9
Utvärdering – deltagare	9
Övriga kommentarer	12
Utvärdering projektledare.....	12
Hur upplever du att projektledningen från Hållbart resande väst har fungerat?.....	12
Vad har fungerat bra och mindre bra?.....	12
Hur kan projektledningen förbättras till nästa år?.....	13
Intresse för en ny omgång.....	13
Utvärdering deltagare 2017/ 2018 – 1 år senare.....	13

Hur många dagar i veckan har du under vintern 2018 – 2019 i genomsnitt cyklat?	13
Avslutningsvis	14
Kontakt	14

Bakgrund

Projektet Vintercyklist gynnar cykling vintertid genom att dela ut vinterdäck till frivilliga projektdeltagare. Den här rapporten avser projektperioden 1 nov 2018 – 1 april 2019.

Vintercyklist drivs av Västra Götalandsregionens och Region Hallands kompetens- och projektplattform Hållbart resande väst (HRV), i samarbete Göteborgsregionen. Projektet har genomförts i tre tidigare omgångar.

Genom projektet erbjuder HRV kommuner ett färdigt koncept av planering, kommunikationsmaterial och upphandling av dubbdäck samt byte till dessa. HRV bjuder dessutom på reflexvästar med projektets logotyp samt en prissubvention, den här projektomgången på 340 kr/ cyklist.

Den här projektomgången deltog 10 kommuner, som sedan själva rekryterade deltagare från allmänheten. Som motprestation åtog sig de deltagande vintercyklisterna att cykla minst 3 dagar i veckan under månaderna december, januari, februari och mars. Deltagarna har varannan vecka svarat på frågor som rör resvanor och upplevelser i trafiken via ett webbformulär.

Det totala antalet cyklister uppgick till 512. Den här slutrapporten redogör för de 245 vintercyklister som rekryterades via deltagande kommuner. Resterande 267 deltagare utgjordes av anställda inom Västra Götalandsregionen och presenteras i en separat rapport.

Med hjälp av en film som togs fram under projektperioden 2015 – 2016 kunde information om projektet spridas via sociala medier. Utöver filmen finns även illustrationer som har spridits via kommunernas hemsidor och HRV:s kanaler på sociala medier.

I denna rapport finns även en uppföljning av förra årets projektdeltagare, för att undersöka projektets långvariga effekter. En sådan utvärdering görs även nästa år med detta årets deltagare.

Projektet är tänkt att vara återkommande och arbete pågår inför projektperioden 2019 - 2020.

Syfte

Syftet med projektet är att öka andelen cyklister som använder cykel även under vinterhalvåret, vilket kan bidra till mer hållbara persontransportmönster i Västra Götalands län och Hallands län. Utöver det syftar projektet till att samla in synpunkter på vinterväghållning för att ge deltagande kommuner underlag till förbättringsåtgärder. Genom att HRV erbjuder ett färdigt koncept och stöd i projektarbetet kan kommuner som annars inte anser sig ha tillräckliga personella resurser delta i projektet.

Mål Vintercyklist 2018/ 2019

Aktivitetsmål

- 12 kommuner ska delta i projektet.
- I genomsnitt 20 cyklister i varje kommun, totalt ett antal om 240 deltagare.
- Lokalmedia för varje kommun uppmärksammar projektet.
- Varje Vintercyklist åtar sig att cykla minst tre dagar i veckan och rapporterar detta.

Resultat

- 10 kommuner deltog i projektet
- I genomsnitt 24,5 cyklister per kommun, totalt 247 deltagare
- Lokalmedia samt delregionala radiokanaler har uppmärksammat projektet
- Det genomsnittliga antalet cykeldagar/ vecka var 3,3. Se avsnitt *Resultat, Rapportering från deltagare* för detaljer.

Beteendemål

- 60% av projektdeltagarna upplever att vinterväghållningen är välfungerande
- Inga cykelrelaterade olyckor
- 15 medieinslag görs om projektet i lokal, regional och nationell media

Resultat

- 71% angav att vinterväghållningen var bra eller mycket bra
- 6,6% av deltagarna uppger sig ha varit med om en cykelrelaterad olycka. En deltagare uppger sig ha behövt uppsöka sjukvård till följd av olyckan.
- 4 tidningsartiklar och ett radioinslag har gjorts om projektet (Borås tidning 2018-11-26, Norra Hallands tidning 2019-01-22, Kungälvsposten 2018-11-23, Mölndalsposten 2018-11-27, Skaraborgs tidning 2018-11-28, SR Sjuhärad 2019-02-20).

Effekt mål

Projektet ska leda till att:

- 80 % av Vintercyklisterna ett år efter deltagande cyklar ungefär lika mycket som de gjorde under projektet

Och på lång sikt till att:

- Minska klimatpåverkan genom att allt fler invånare i deltagande kommuner utvecklar mer hållbara resmönster

Resultat

- 61% av vintercyklisterna från den aktuella projektperioden anger att de cyklat i snitt 3 eller fler dagar i veckan under vintern 2018-2019. Genomsnittet ligger på 2,9 cykeldagar/ vecka. Svarefrekvensen på denna undersökning var dock endast 7,5%.

Målgrupp

Projektet har två primära målgrupper och en sekundär:

Primär målgrupp:

- **Kommuner i Västra Götaland och Halland.** Kommunerna har en avgörande roll i projektet i form av lokala projektledare och marknadsförare av projektet gentemot invånare och lokalmedia.
- **Invånare i de deltagande kommunerna.** Invånarna, som under projektet blir Vintercyklisters, är de som genomför en beteendeförändring och slutligen bidrar till att projektets mål och syfte uppnås.

Sekundär målgrupp

- **Media.** För att öka medvetenheten om projektet hos kommunerna, inspirera till beteendeförändring hos allmänheten och visa på projektets nytta är medial uppmärksamhet viktig. Beslutsfattare i kommuner och på arbetsplatser tar också intryck av media och positiv bevakning kan leda till att fler kommuner och arbetsplatser anmäler sig till projektet framöver.

Aktiviteter

Projektet har varit uppdelat i följande aktiviteter:

Aktivitet 1. Projektstart (apr – sep)

Rekrytering av kommuner. Utskick av informations- och marknadsföringsmaterial till kommuner. Startmötet för kommunala projektledare hölls i mitten av augusti. Lokalmedia informerades av kommunprojektledarna samt via pressmeddelande från Västra Götalandsregionen. Upphandling av däck och däckbyte genomfördes även under denna period.

Aktivitet 2. Rekrytering av Vintercyklister (sep – nov)

Kommunerna marknadsförde projektet lokalt och rekryterade vintercyklister. Projektet riktar sig främst till den grupp som cyklar på sommaren, men vanligtvis byter transportmedel under vinterhalvåret. I urvalet eftersträvade många även en jämn könsfördelning, spridning i ålder och engagemang baserat på motiveringarna deltagarna lämnade.

Aktivitet 3. Uppstartsmöten i kommunerna (dec)

Varje kommun ansvarade för att arrangera ett uppstartsmöte. Då den mobila cykelservicen inte besökte alla deltagande kommuner var det för vissa inte lika intressant att samordna en gemensam träff.

Aktivitet 4. Vintercykling (1 dec – 31 mar)

Vintercyklisterna uppmanades att cykla minst tre dagar i veckan och rapporterade varannan vecka via ett webbformulär om upplevelsen, samt vinterväghållningen. De kommunala projektledarna ansvarade för att skicka ut länk till vintercyklisterna samt hantera inkomna synpunkter. Vissa kommuner hade även

Aktivitet 5. Spridning (sep 2018 – mar 2019)

Projektet har uppmärksammats ett flertal gånger i media, artiklar och radiointervjuer som finns sparade.

Aktivitet 6. Projektledning (apr 2018 – apr 2019)

Projektledningen pågick löpande under projektet. Aktiviteten omfattade administration, kommunikationsarbete, problemlösning, framtagning av material vid behov, rapportering samt framtagande av nästa års projekt- och kommunikationsplan.

Aktivitet 7. Utvärdering

Utvärdering av projektets uppställda mål sker efter projektavslut. Information från deltagande cyklister, förra årets deltagare samt kommunala projektledare finns sammanställd och redovisad i denna rapport.

Resultat

Statistiken som redogörs nedan bygger på självrapporterad statistik med en genomsnittlig svarsfrekvens om 79,3%. Självrapporter tenderar att vara något överdrivet positiva. Den del av deltagarna som gör sig besväret att svara på enkäter kan dessutom vara något mer engagerade. Å andra sidan kan detta tänkas kompenseras av bortfallet av inlämnade enkäter.

Antal deltagare:

656 intresseanmälningar gjordes till kommunerna. Av dem valdes 247 deltagare ut till projektet.

Fördelning mellan kommunerna:

Kommun	Antal ansökningar	Antal deltagare
<i>Borås</i>	126	40
<i>Falköping</i>	8	5
<i>Kungsbacka</i>	79	25
<i>Kungälv</i>	73	25
<i>Lerum</i>	50	40
<i>Lidköping</i>	58	30
<i>Mellerud</i>	5	5
<i>Mölnadal</i>	144	50
<i>Skara</i>	73	12
<i>Öckerö</i>	40	15
<i>Totalt</i>	656	247

Rapportering från deltagare

Under projektets gång har 9 rapporteringstillfällen om 2 veckor vardera gjorts. I rapporteringsformulären har deltagarna berättat om sina cykelvanor och svarat på andra frågor relaterade till projektet.

Cyklade kilometer och antalet cykeldagar

Den totala cyklade sträckan uppgår till 123 890,5 km. Det genomsnittliga antalet cykeldagar/ vecka var totalt sett 3,3. Se tabell för detaljer.

<i>Kommun</i>	Cyklade km	Genomsnitt km/ person	Genomsnitt cykeldagar/ v
<i>Borås</i>	23 538	588,5	3,1
<i>Falköping</i>	2 280,5	456,1	3,9
<i>Kungsbacka</i>	12 001	480,0	3,2
<i>Kungälv</i>	10 671	426,8	3,4
<i>Lerum</i>	6 042	151,1	2,9
<i>Lidköping</i>	13 400	446,7	3,8
<i>Mellerud</i>	2 362	472,4	2,5
<i>Mölnadal</i>	37 187	743,7	3,0
<i>Skara</i>	9 045	753,8	4,5
<i>Öckerö</i>	7 364	490,9	3,4
<i>Totalt</i>	123 890,5	501,6	3,3

Klimat effekt

Naturvårdsverkets schablonvärde¹ för att beräkna biltrafikens utsläpp av Co2 är 0,16 kg/ km. Om man antar att deltagarna har bytt bilen mot cykeln innebär det en utsläppsbesparing på totalt 19,8 ton Co2, eller och 80,2 kg Co2 per deltagare.

Frågor med öppna svar

En sammanställning av återkommande kommentarer.

När du inte cyklade, vilken var den vanligaste anledningen?

Hämtning av barn.

Bekvämlighet.

Sjukdom.

Dåligt väder.

Tjänsteresa.

Ledighet.

---

¹ <https://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/miljoledning/pm-co2-schabloner-170116.pdf> (Personbil generell).

Har du några synpunkter på vinterväghållning eller annat som påverkar din cykling?

Ibland hamnar uppskottad snö från bilvägen på cykelbanan.

Det svåraste läget – när det har snöat, men inte tillräckligt mycket för att motivera plogning.

Inte plogat på morgonen.

Efter omständigheterna – bra.

Utvärdering – deltagare

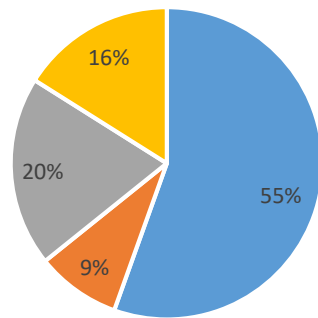
Efter hela cykelperiodens avslut har deltagarna besvarat en enkät som utvärderar projektet i sin helhet. 137 av projektets 247 deltagare besvarade enkäten, vilket innebär en svarsfrekvens på 55%. Nedan visas resultaten av de inkomna svaren.

Har du varit med om någon olycka under projektperioden?

Ja (6,6%), Nej (93,4%). En person har behövt uppsöka sjukvård till följd av olyckan.

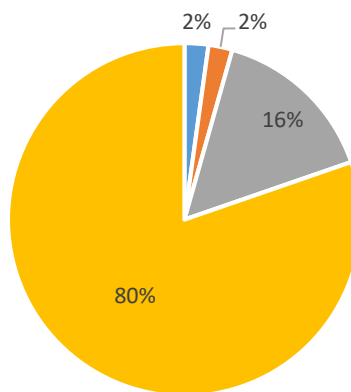

Vad tycker du om vinterväghållningen för cyklister generellt?

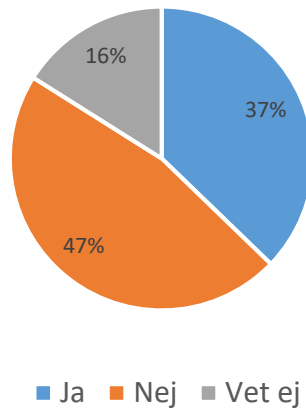
■ Bra ■ Dålig ■ Mkt bra ■ Varken bra eller dålig

Hur troligt är det att du kommer cykla nästa vinter?

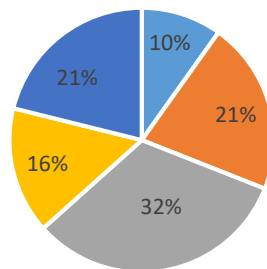

■ Inte alls troligt ■ Ganska troligt ■ Troligt ■ Mkt troligt

Har någon annan i din bekantskapskrets eller familj följt ditt exempel och börjat vintercykla?

Har vintercyklandet påverkat din hälsa i positiv riktning?

- Ja, jag har varit mindre sjuk än vanligt
- Ja, jag känner mig mindre stressad när jag har cyklat
- Ja, jag känner mig piggare
- Ja, jag upplever att jag mår bättre
- Nej

Övriga kommentarer

Kul initiativ. Mer cykel åt folket!

Viktig att över Cykelsträckorna så att dessa inte helt plötsligt tar slut eller att man "tvingas" cykla på torg och gångvägar

Det svåraste har varit att veta hur man ska klä sig.

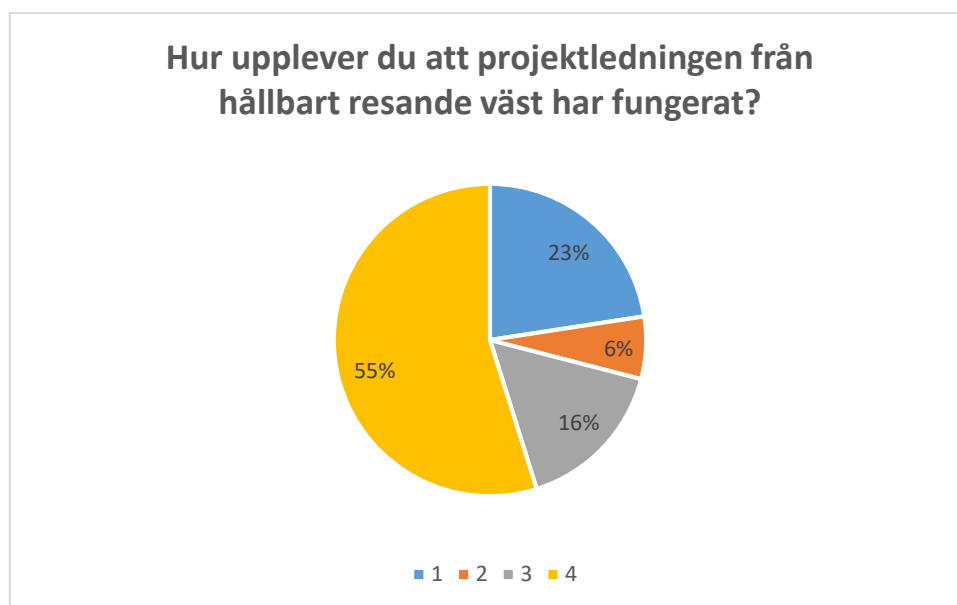
Projektet har fått mig att ta tag i att få en rutin kring att cykla till jobbet och det känns jättebra.

Utvärdering projektledare

Efter den genomförda projektperioden ombads de kommunala projektledarna att fylla i en utvärderingsenkät. 5 av projektets 10 projektledare besvarade enkäten vilket innebär en svarsfrekvens om 50%. Nedan redovisas deras svar.

Hur upplever du att projektledningen från Hållbart resande väst har fungerat?

Frågan avser information/kommunikation inför och under projektet, stöttning i genomförandet och upphandling.

Vad har fungerat bra och mindre bra?

Bra med påminnelserna om att det är dags att rapportera. Det som fungerat mindre bra är att rutinerna pga. GDPR har förändrats. Det har inneburit att jag som projektledare inte haft lika bra koll på vilka som rapporterat, hur ofta och hur långt cyklisterna cyklat.

Upphandlingen av däck gjorde oss småsvettiga. Vore bra om vi kunde ligga längre fram nästa år. Frågor och utmaningar, som dök upp, tog projektkoordinatören genast tag i. Fantastiskt stöd och snabba lösningar gjorde genomförandet smidigt. Förslag: Vintercyklisterna anger storlek på reflexvästarna när de anmäler sig. Alternativt att vi beställer stora storlekar med en gång (cyklisterna)

blir i regel "stora" med tjocka jackor, eller flera lager). På förekommande anledning köpte vi till tjänsten; att Vintercyklisterna fick laga punkteringar på vår bekostnad hos Sportson. En smidig lösning som vi kan rekommendera andra kommuner.

Det som är svårt är att vara aktiv mot deltagarna under projektiden. Vi planerar att ha ett avslutande möte nu som tack och vad hade vi kunnat göra bättre.

Något otydligt att de kommuner som inte var med i upphandlingen inte fick något bidrag. Alltid tigt med budgetar så bidragen är viktiga.

Hur kan projektledningen förbättras till nästa år?

Ligga längre fram i upphandling av däck. Projektkoordinatorn har varit lyhörd, tillgänglig och trevlig utöver det vanliga.

Kanske förbereda sociala media inlägg på något sätt.

Tycker att det varit väldigt bra allting. Det är snarare så att jag som projektledare egentligen inte hade någon tid för detta, men tyckte att det var så bra så vi körde ändå.

Hur har ni genomfört rekrytering av deltagare?

Via sociala medier och hemsida.

Hemsida, Facebook, affischering och maila ett kommunanslutet cykelnätverk genererade 75 sökande till 25 platser. Kändes som ett lätthanterligt och tillräckligt underlag.

Vi gick ut med det på hemsidan och Facebook.

Hemsida och sociala medier.

Information i medborgartidning, kommunens sociala kanaler och kommunens hemsida. Projektet uppmärksammades också väl i våra lokala tidningar vilket också bidrog.

Intresse för en ny omgång

3 av de kommunala projektledarna säger att de vill att kommunen ska vara med i projektet nästa år igen, 2 svarar att de kanske vill det.

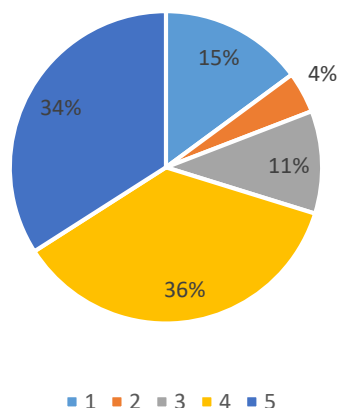
Utvärdering deltagare 2017/ 2018 – 1 år senare

Som en del av projektet skickas även en utvärdering ut till deltagarna ett år senare. Av de 627 cyklisterna som deltog i projektet 2017 – 2018 svarade 47 personer på enkäten, dvs 7,5%. Det är en för låg siffra för att kunna dra några generella slutsatser, men det ger en indikation på de långvariga effekterna av projektet. Nedan redovisas svaren.

Hur många dagar i veckan har du under vintern 2018 – 2019 i genomsnitt cyklat?

61% av vintercyklisterna från den aktuella projektperioden anger att de cyklat i snitt 3 eller fler dagar i veckan under vintern 2018-2019. Genomsnittet ligger på 2,9 cykeldagar/ vecka.

Upplever du att det känns lättare att cykla under vintertid efter att du deltog i projektet?

5= mycket, 1 = lite.

Avslutningsvis

Sammanfattningsvis har projektet uppnått stora delar av de uppsatta målen inom ramarna för projekt- och kommunikationsplanen. Svarsfrekvensen för rapporteringarna har överlag varit mycket bra. Tyvärr har det visat vara svårt att samla in enkätsvar för förra årets deltagare, vilket gör det svårt att uppskatta projektets långvariga effekter. Precis som föregående år är det intressant att nästan hälften har svarat att någon i deras bekantskapskrets eller familj har blivit inspirerade till att börjat vintercykla. Det är också glädjande att många besvarar hälsofrågorna med positiva svar och att 96% av de svarande anger att det är troligt eller mycket troligt att de kommer cykla även nästa vinter.

Återkopplingen från de kommunala projektledarna är i huvudsak positiv, vi tar med inkomna synpunkter inför planeringen av nästa omgång av projektet.

Kontakt

william.schotte@vgregion.se